

VISUELE KULTUURSTUDIES: VRAESTEL I

Tyd: 3 uur

100 punte

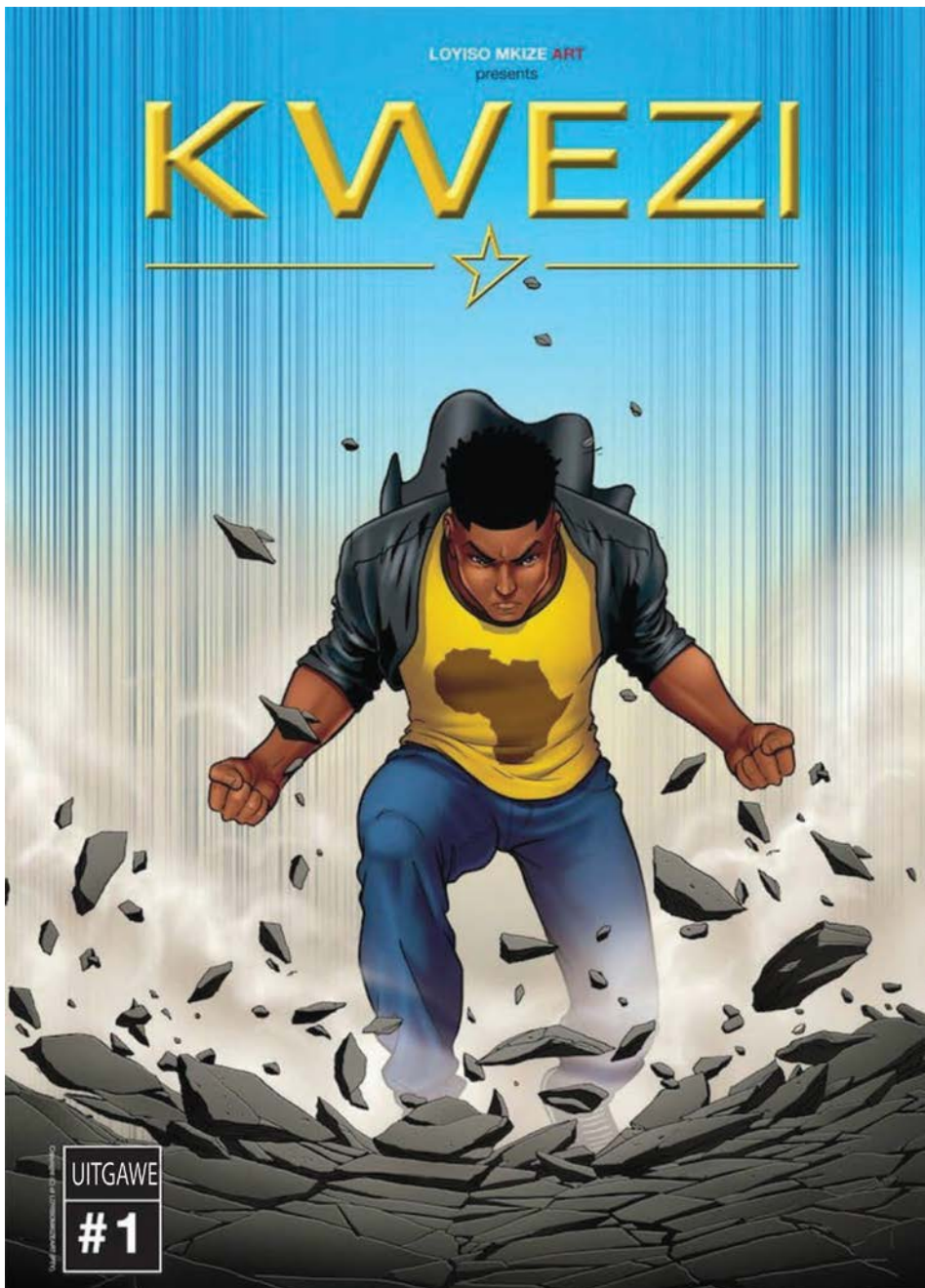
LEES DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye. Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
 2. Nommer jou antwoorde presies soos die vrae genommer is.
 3. Lees elke vraag noukeurig deur voordat jy jou antwoord konstrueer.
 4. **BEANTWOORD AL 5 VRAE.**
 5. **Let wel:** waar 'n vraag **EN/OF** bevat, mag jy EEN, of aspekte van AL die kriteria bespreek.
 6. Verwys slegs in Vraag 1 na die gegewe visuele geletterdheid-afbeeldings.
 7. Gebruik duidelike sinne of paragrawe vir korter antwoorde. Gebruik goed-gestruktureerde paragrawe in opstelle, elk oor 'n spesifieke besprekingspunt.
 8. Geselekteerde woorde (aangedui deur 'n *) word ingesluit om begrip van sekere terme wat gebruik word, duidelik te maak.
 9. Geen punte sal toegeken word vir lyste feite of diagramme nie.
 10. Moenie dieselfde inligting in verskillende antwoorde herhaal nie. Geen punte sal toegeken word vir 'n bespreking van dieselfde kunstenaars, kunswerke, feite of argumente in meer as een vraag nie.
 11. Onderstreep die name van bewegings/werkmodusse, kunstenaars en kunswerke.
 12. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
 13. Antwoorde moet voltooi word in die Antwoordboek wat voorsien is.
-

VRAAG 1 VISUELE GELETTERDHEID

Bestudeer **Afbeeldings A, B en C**, lees die teks en beantwoord dan die vrae wat volg.

Gebruik **Afbeeldings A, B en C SLEGS** vir VRAAG 1.

Afbeelding A (links)

Loyiso Mkize

Kwezi
Strokiesprentboek
voorblad Uitgawe 1

2015

Kwezi is 'n reeks strokiesprentboeke deur 'n jong Suid-Afrikaanse kunstenaar, Loyiso Mkize. Hy is 'n internasionaal-bekende illustreerder, ontwerper en kunstenaar. Kwezi beteken ster in die Nguni-taal. Kwezi, die hoofkarakter in die strokiesprent, is 'n 19-jarige jong, swart en begaafde superheld wat swart mag beliggaam. Kwezi is aanvanklik egoïsties, ongeërg en vind dit moeilik om by sy supermenslike kragte aan te pas. Hy is slim en charismaties, hou van plaaslike handelsmerke en steun die plaaslike hiphopkultuur. Die strokiesprent speel af in Johannesburg, die goue stad van "groener weivelde". Hierdie strokiesprentreeks is gerig op 'n Suid-Afrikaanse konteks; daarom word ghetto sleng wyd gebruik as 'n manier van praat, wat sterk aanklank vind by die meerderheid jong Suid-Afrikaners. Kwezi se gewildheid neem ook internasionaal toe.

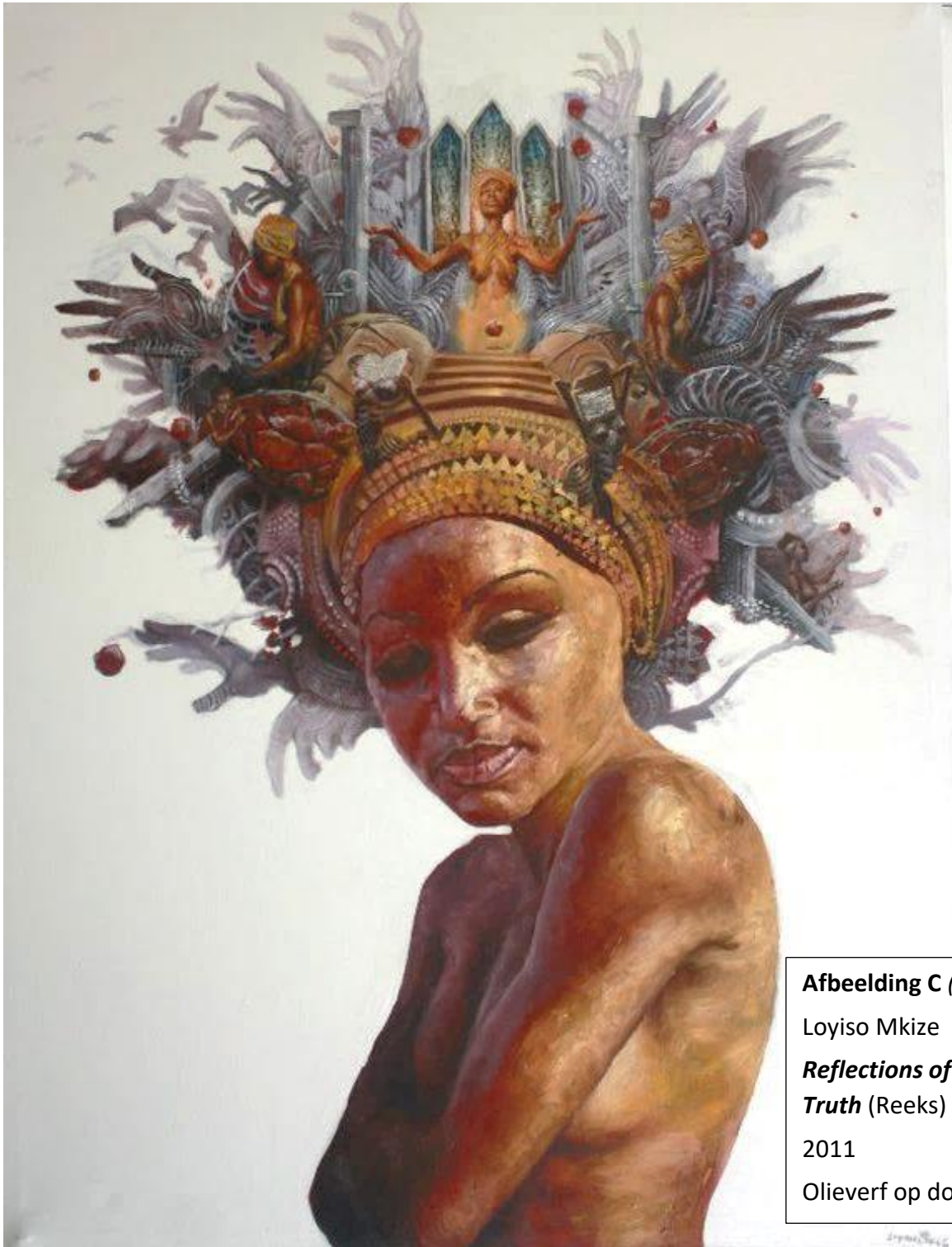

Afbeelding B (*links*)

Loyiso Mkize

Uitbeelding van die karakter Mohau, 'n vriend van Kwezi

2015

Afbeelding C (links)

Loyiso Mkize

Reflections of Inner Truth (Reeks)

2011

Olieverf op doek

Hierdie surrealistiese versameling is in Julie 2011 uitgestal as deel van Loyiso Mkize se eerste eenmanuitstalling. **Afbeelding C** beeld die kunstenaar se sienings uit oor die alledaagse moderne wêreld. Hy ondersoek ook hoe die moderne wêreld 'n impak gehad het op mense, konsepte, stereotipes, stigmas, ironieë en teenstrydighede wat die struktuur van moderne Suid-Afrika en Afrika as geheel uitmaak. Dit laat kykers toe om te interpreteer soos hulle dit goedvind.

- 1.1 Verduidelik hoe die kunstenaar visuele dominansie in **Afbeelding A** skep. (2)
- 1.2 Identifiseer **TWEE** stilistiese kenmerke wat **Afbeelding A** as 'n "strokiesprent" klassifiseer en **EEN** stilistiese kenmerk in **Afbeelding B** wat anders is as die meeste "strokiesprente". (3)
- 1.3 Verduidelik kortliks die gebruik van ikonografie* in **Afbeelding B** wat Kwezi se vriend, Mohau, Afrosentries* maak. (3)
- 1.4 Vergelyk die maniere waarop die kunstenaar die figure in **Afbeeldings B** en **C** geïdealiseer het. (2)
- 1.5 **Afbeeldings A** en **C** is deur dieselfde kunstenaar geskep. Evalueer watter van die kunswerke wat deur **Afbeelding A** of **Afbeelding C** verteenwoordig word, 'n groter aantrekkingskrag vir 'n jong Suid-Afrikaanse gehoor het. Vergelyk beide kunswerke in detail om jou antwoord te ondersteun. (5)
- [15]**

* **Ikonografie** – die afbeelding of simboliek in 'n kunswerk.

* **Afrosentries** – gerig op of afgelei van Afrika of die Afrikane. Of beklemtoon of bevorder klem op Afrika-kultuur en die bydrae van Afrikane tot die ontwikkeling van die Westerse beskawing.

VRAAG 2 OPSTEL: KONSEPTUELE EN INTERNASIONALE KONTEMPORÊRE KUNS

Lees die teks en die stelling hieronder en skryf 'n opstel in reaksie daarop.

Deur kuns te skep, bewustelik al dan nie, poog kunstenaars om op 'n kragtige emosionele vlak met diegene binne hul eie kultuur te kommunikeer. Die beste werk oorskry sy kulturele konteks, die beperkings van taal en spreek die menslike toestand* direk aan.

3

Bied 'n opstel van ongeveer VIER bladsye aan waarin jy argumenteer in watter mate kontemporêre en/of konseptuele kuns die konteks waarin dit geskep is, oorskry en die menslike toestand aanspreek.

Kies **DRIE** internasionale kunstenaars en **EEN** kunswerk van elke gekose kunstenaar. Kunstenaars mag slegs gekies word uit kontemporêre **EN/OF** konseptuele kuns van c. die 1970's.

(Met ander woorde 'n totaal van drie kunswerke word bespreek)

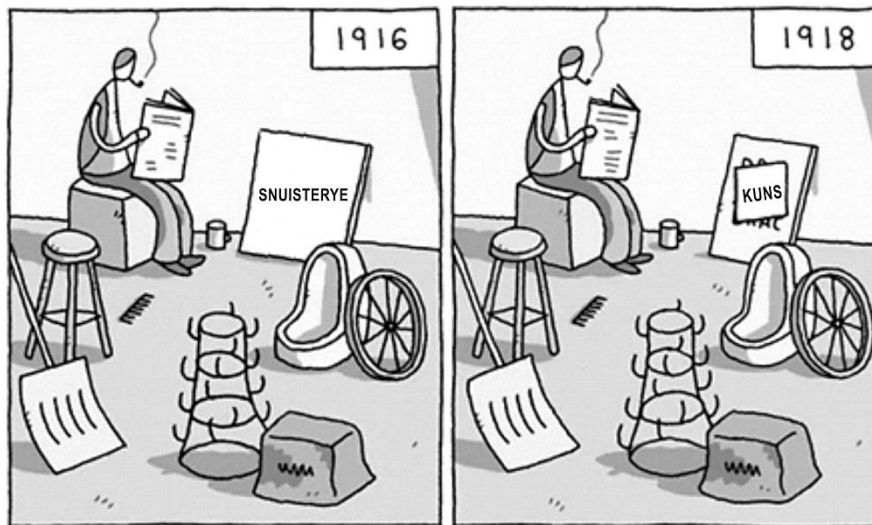
Puntetoekenning vir Vraag 2	
3 kunstenaars	6 punte
3 titels met kort beskrywings van werke	
Toepaslike feite <i>(Let wel: Skryf 6 feite om 4 punte per bespreking van elke kunswerk te behaal)</i>	12 punte
Ontwikkeling van argument	12 punte

[30]

* die **menslike toestand** (ook genoem **algemene menslikheid**) omvat die ervarings van menswees in 'n sosiale, kulturele en persoonlike konteks. Dit kan beskryf word as die essensie van die mensdom.

VRAAG 3 TWINTIGSTE-EEUSE KUNS, VAN DADA TOT DIE 1970's, KONSEPTUELE KUNS UITGESLUIT

Ontleed die spotprent en die meegaande stelling. Beantwoord die vrae soos hieronder genommer.

Stelling: Kunstenaars en bewegings van hierdie tyd het voorwerpe herbenut en ongewone metodes gebruik om hul sienings van hulself en die wêreld om hulle oor te dra.

4

- 3.1 Kies **TWEE** verskillende bewegings uit die lys hieronder en bespreek EEN kunstenaar en EEN kunswerk uit elke gekose beweging wat die stelling hierbo **staaf**.

Dada, Abstrakte Ekspresionisme, Surrealisme, Popkuns

Verskaf die naam van die kunstenaar en die titel van die kunswerk (met 'n kort beskrywing) vir ELKEEN van die TWEE gekose kunswerke.

(4)

- 3.2 Verduidelik hoe elke kunstenaar ongewone voorwerpe of herbenutte voorwerpe gebruik het om hul sienings van hulself **EN/OF** die wêreld om hulle uit te druk.

(8)

- 3.3 Watter een van jou gekose kunswerke is steeds relevant in vandag se gemeenskap? Staaf jou antwoord deur die kunswerk se moontlike konseptuele **EN/OF** sielkundige invloed op die kontemporêre toeskouer in ag te neem.

(3)

[15]

VRAAG 4 WEERSTANDSKUNS IN SUID-AFRIKA (1976–1994)

'n Monument is dikwels 'n driedimensionele kunswerk wat gebruik word om 'n gebeurtenis, plek of 'n persoon te eer of te herdenk. 'n Monument word in die openbaar opgerig en is gewoonlik groot. 'n Monument kan ook 'n gebou of natuurlike voorwerp wees. **5**

Daar is verskeie debatte rondom Suid-Afrika se openbare monumente omdat daar dikwels gevoel word dat die meeste van hierdie monumente Suid-Afrika se koloniale verlede en die apartheidsstelsel herdenk wat swart Suid-Afrikaners aktief onderdruk het. Onderliggend aan hierdie besprekings bestaan daar ook kleiner kunswerke, musiek en poësie wat hulde bring aan mense wat tydens hierdie moeilike tye onderdruk is. Omdat die kunswerke waarskynlik nie permanent in die openbare oog is nie, het dit nie dieselfde impak as gevestigde openbare monumente nie.

- 4.1 Kies **TWEE** kunstenaars en **EEN** kunswerk deur ELKE kunstenaar uit die Suid-Afrikaanse weerstandskuns (1976–1994), wie se werk permanent in die openbare oog behoort te wees omdat dit diegene wat tydens die apartheids-era gely het, eer of herdenk.

Verskaf die name van die kunstenaars en die titel van elke kunswerk (met 'n kort beskrywing) vir die gekose kunswerke. (4)

- 4.2 Skryf 'n paragraaf waarin jy kortliks die sosio-politiese konteks van albei jou gekose kunswerke in hooftrekke beskryf **EN/OF** toepaslike biografiese besonderhede van die kunstenaars. (4)

- 4.3 Ontleed hoe elke kunstenaar se konsep, werkwyse, onderwerp en stilistiese kenmerke diegene wat tydens die apartheids-era gely het, eer of herdenk. (8)

- 4.4 Hoe sou JY **EEN** van jou gekose kunswerke in 'n openbare monument omskep? Formuleer jou antwoord deur die sub-vrae hieronder te beantwoord.

Wat is die mees kreatiewe of vindingryke manier om jou gekose kunswerk in 'n monument te omskep sonder om die essensie van die kunswerk te verloor?

Waar sal hierdie nuwe monument opgerig word of geleë wees om maksimum impak te verseker? (4)

[20]

VRAAG 5 POST-APARTHEID (POST-APRIL 1994) SUID-AFRIKAANSE KUNS

Bestudeer **Afbeelding D** hieronder, lees die meegaande teks en beantwoord die vrae wat volg.

Afbeelding D

Khaya Witbooi

Song of the Pick 2.

2015

Witbooi gebruik 'n kombinasie van stensilwerk, "wheat paste"* en olieverf om sy waarnemings, gewoonlik van sosiopolitiese aard, uit te druk. Die uitslag is skerp en stedelik met 'n Afrika-verbintenis. Onderwerpe soos die skynbare mislukking van die demokrasie om oplossings te bied vir probleme wat verband hou met postkoloniale en post-apartheid Suid-Afrika, menslike gedrag in hierdie konteks en die gevolge van globalisering word gereeld aangespreek.

6

* **Wheat paste** –'n "wheat paste" is 'n soort graffiti-kuns waar die kunstenaar 'n kunswerk op papier teen gebooe of op mure plak deur gebruik te maak van meelgom.

- 5.1 Hou Witbooi se gebruik van ikonografie/afbeeldings in **Afbeelding D** in gedagte. Kies en identifiseer **EEN** afbeelding wat die kunstenaar gebruik wat verband hou met 'n Suid-Afrikaanse konteks en **EEN** afbeelding wat verband hou met 'n meer globale konteks. Verskaf redes vir jou antwoorde. (2)
- 5.2 Oorweeg die huidige Suid-Afrikaanse (post-1994) kunstenaars wat jy bestudeer het. Kies **TWEE** kunstenaars en **EEN** kunswerk van elke kunstenaar wie se werk Suid-Afrikaanse sowel as globale kwessies aanspreek.
- Skryf die name van die kunstenaars, die titels van die kunswerke (met 'n kort beskrywing) neer. (4)
- 5.3 Ontleed en bespreek die kunstenaars se keuse van werkswyse, medium, onderwerp **EN/OF** onderliggende konsep wat die kunswerke relevant ten opsigte van kontemporêre Suid-Afrika maak. (10)
- 5.4 Vergelyk watter van jou gekose kunswerke meer relevant in 'n globale konteks is **EN/OF** die effek van globalisering op Suid-Afrika weerspieël. (4)
- [20]**

Totaal: 100 punte

Bronnelys

1. Afbeeldings A en teks aangepas vir Loyiso Mkizwe en Kwezi Strokiesprentboek, 2015; verskyn in 'n artikel op Black Star-webwerf. [AANLYN] Beskikbaar by: <http://www.vukadarkie.com/kwezi-the-black-star/> Verkry 9 Januarie 2018. Afbeelding B verskyn op Pinterest [AANLYN] Beskikbaar by: <https://www.pinterest.co.uk/pin/169799848427122387/?lp=true>. Verkry 14 Februarie 2018. Definisie vir ikonografie geneem uit Merriam-Webster [AANLYN] Beskikbaar by: <https://www.merriamwebster.com/dictionary/iconography>. Verkry 14 Februarie. Definisie vir Afrosentries geneem uit Merriam-Webster [AANLYN] Beskikbaar by: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/Afrocentric>. Verkry 14 Februarie 2018.
2. Afbeelding C en teks aangepas vir Afbeelding A. Loyiso Mkize se Reflections on Inner Truth-reeks 2011 verskyn op die Museum Beta Organisasie-webwerf. [AANLYN] Beskikbaar by: <https://useum.org/artwork/Reflections-of-inner-truth-series-Loyiso-Mkize-2011> Verkry 9 Januarie 2018.
3. Aanhaling aangepas uit Huffington Post. [AANLYN] Beskikbaar by: https://www.huffingtonpost.com/john-m-eger/if-art-is-a-universal-lan_b_806787.html. Definisie van die menslike toestand aangepas uit Art and Popular Culture [AANLYN] Beskikbaar by: http://www.artandpopularculture.com/Human_condition. Verkry 14 Februarie 2018. Definisie van tydloos geneem uit Merriam-Webster [AANLYN] Beskikbaar by: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/timeless>. Verkry op 19 Februarie 2018.
4. Spotprent geskep deur David Hopkins. Geneem uit Word Press. [AANLYN] beskikbaar by: https://www.google.co.za/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=0ahUKEwiagd7O9MjYAhWBGhQKHfhsB7AQjhwIBQ&url=https%3A%2F%2Fastrofella.wordpress.com%2Ftag%2Fdav-id-hopkins%2F&psig=AOvVaw1WvCL8Kh2Rj_BN5vdZcSe&ust=1515519415747110. Verkry 4 Januarie 2018.
5. Monumentdefinisie van Quora [AANLYN] Beskikbaar by: <https://www.quora.com/What-is-the-difference-between-a-monument-and-a-sculpture>. Verkry 15 Februarie 2018.
6. Afbeelding en teks oor Khaya Witbooi aangepas uit World Art-webwerf. [AANLYN] Beskikbaar by: <http://www.worldart.co.za/artists/khaya-witbooi/> Verkry 1 Januarie 2018. Koringgom-definisie van Mentalfloss [AANLYN] Beskikbaar by: <http://mentalfloss.com/article/51583/14-street-art-terms%E2%80%9494illustrated> . Verkry 3 Februarie 2018.